

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia kwietnia 2011 r.

**Pan
Zbigniew Muszczak
Świętokrzyski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej
w Kielcach**

P/10/141
LKI-4100-01-04/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach (KW PSP) kontrolę wykonania budżetu państwa w 2010 r., w części 85/26 – województwo świętokrzyskie w zakresie planowania i wykonania dochodów budżetowych oraz skuteczności ich ściągalności; planowania i wykonania wydatków budżetowych, w tym na inwestycje i zakupy inwestycyjne; realizacji dochodów i wydatków budżetu środków europejskich; wiarygodności ksiąg rachunkowych w zakresie mającym wpływ na sprawozdania roczne; zgodności rocznych sprawozdań budżetowych z ewidencją księgową oraz inwentaryzacji składników majątkowych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia działalność Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w zakresie objętym kontrolą.

Ocenę pozytywną uzasadnia:

- terminowe przekazanie, w prawidłowej wysokości pobranych, dochodów należnych Skarbowi Państwa;
- celowe i oszczędne wydatkowanie środków budżetowych i europejskich, z zachowaniem procedur wynikających z przepisów o zamówieniach publicznych;

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- terminowe przekazanie wojewodzie świętokrzyskiemu, sprawozdań budżetowych za 2010 r. oraz wykazanie w nich danych zgodnych z ewidencją księgową;
- zgodne z przepisami ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości² przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji składników majątkowych;
- zapewnienie zgodnego z przepisami ustawy o rachunkowości, funkcjonowania systemu finansowo-księgowego.

Zastrzeżenia NIK dotyczą:

- nieujęcia w materiałach planistycznych do projektu ustawy budżetowej na 2010 r. prognozowanych dochodów z tytułu wpływów z usług;
- wydatkowania środków na zakup dwóch zestawów komputerowych w kwotach wyższych od wynikających z planu finansowego;
- zaciągania zobowiązań przekraczających plan finansowy;
- przeprowadzenia inwentaryzacji środków pieniężnych w kasie przez dwóch zamiast czterech członków zespołu spisowego, tj. niezgodnie z § 2 decyzji z 21 października 2010 r. Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w sprawie inwentaryzacji składników majątkowych KW PSP;
- błędnego określenia nazwy kont dla ewidencji środków europejskich i błędnego księgowania tych środków.

1. KW PSP zrealizowała dochody w łącznej kwocie 32,8 tys. zł, w tym 13,8 tys. zł stanowiły dochody planowane, które wykonano w 98,4%. Uzyskane dochody przekazano na rachunek Departamentu Budżetu Państwa w Ministerstwie Finansów z zachowaniem terminów określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa³.

W materiałach planistycznych do projektu ustawy budżetowej na 2010 r. nie uwzględniono prognozy dochodów z tytułu wpływów z usług (§ 0830), wynikających z opracowania przez pracowników KW PSP zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego dla Zakładów Metalowych „Mesko” w Skarżysku-Kamiennej. Koszty opracowania ww. planu w kwocie 4,6 tys. zł określił Pan Komendant w decyzji nr 234/2009 z dnia 9 lipca 2009 r., zgodnie z art. 265 ust. 2 i 3 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska⁴.

Obowiązek zamieszczenia w prognozie na 2010 r. dochodów jednorazowych niewystępujących w budżecie 2009 r., wynikał z przepisów rozdziału 1 pkt 2 załącznika nr 77 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2010⁵.

2. Wydatki budżetowe zostały wykonane w kwocie 9.304,4 tys. zł (w 99,9%). Niewykorzystaną kwotę 6 tys. zł terminowo zwrócono na rachunek Świętokrzyskiego Urzędu

² Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

³ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 80, poz. 673 ze zm.

Wojewódzkiego w Kielcach, zgodnie z § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa.

Wydatki KW PSP zostały zwiększone środkami z rezerw celowych budżetu państwa o 3.231,6 tys. zł, na podstawie dziewięciu decyzji wojewody świętokrzyskiego.

Badanie czterech tytułów rezerw celowych, zwiększających plan wydatków o kwotę 1.444 tys. zł, wykazało, że środki z objętych kontrolą rezerw zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem określonym w decyzjach wojewody świętokrzyskiego.

Analiza wydatków o łącznej wartości 1.979,7 tys. zł (21%) wykazała, że zostały one zrealizowane z zachowaniem procedur przewidzianych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁶, w sposób celowy i oszczędny.

Dokonując w dniu 13 października 2010 r., zapłaty kwoty 5.992 zł z tytułu zakupu dwóch zestawów komputerowych *Samsung*, przekroczone o 3.526 zł wydatki planowane w rozdziale 75410 *Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej* w § 4250 *Zakup sprzętu i uzbrojenia*. Obowiązek dokonywania wydatków w granicach kwot określonych w planie finansowym wynika z art. 44 ust. 1 pkt 3 i z art. 162 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷.

Dokonanie wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych, określone w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁸.

Odpowiedzialność za dokonanie wydatków przekraczających plan finansowy ponosi zastępca Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Stanisław Woś, który zatwierdził do wypłaty te środki. W złożonym wyjaśnieniu Stanisław Woś podał m.in., że zatwierdzając ww. rachunek do wypłaty nie miał możliwości sprawdzenia wykonania wydatków § 4250 ze względu na absencję części pracowników komórki księgowości.

Na koniec 2010 r. zaciągnięto zobowiązania w § 4300 *Zakup usług pozostałych* przekraczające o 1.198 zł plan finansowy. Zobowiązania te dotyczyły niezrealizowanych płatności z tytułu wynajmu hali sportowej na zajęcia z wychowania fizycznego dla strażaków oraz usług pocztowych. Było to niezgodne z art. 46 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, z którego wynika, że jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków.

3. Wydatki na wynagrodzenia zrealizowano w pełnej wysokości – 4.939 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego wynoszące 5.638 zł było wyższe w porównaniu do 2009 r. o 594,7 zł (11,8%). Przeciętne zatrudnienie w KW PSP w 2009 i 2010 r. wynosiło 73 osoby.

W KW PSP został utworzony fundusz nagród w wysokości 3% planowanych wynagrodzeń osobowych, umożliwiający przyznawanie nagród członkom korpusu służby cywilnej za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej, stosownie do art. 93 ustawy z dnia

⁶ Dz. U z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁸ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej⁹. Fundusz nagród (3%) został również utworzony dla funkcjonariuszy PSP na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek¹⁰. Członkom korpusu służby cywilnej zostały przyznane w 2010 r. nagrody w wysokości 50.016 zł, a funkcjonariuszom PSP – w wysokości 190.900 zł.

4. Funkcjonujący w KW PSP system finansowo-księgowy spełniał wymogi ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹.

Badanie w zakresie poprawności formalnej, prawidłowości kontroli wewnętrznej i dekretacji, prawidłowości ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych wpływających na sprawozdawczość bieżącą i sprawozdania roczne, przeprowadzono na podstawie wybranej metodą MUS oraz w sposób celowy próby 62 dowodów księgowych o łącznej wartości 8.427 tys. zł, spośród wszystkich dowodów o wartości 11.177,2 tys. zł, na podstawie których dokonano zapisów w dzienniku KW PSP w 2010 r. Powyższe badanie nie wykazało nieprawidłowości.

W wyniku przeprowadzonego badania zgodności ewidencji księgowej oraz wiarygodności ksiąg rachunkowych zarówno w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej jak i rocznej, NIK wydaje opinie pozytywne.

5. KW PSP przeprowadziła wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. inwentaryzację:

- a) w drodze spisu z natury – środków pieniężnych w kasie, czeków, druków ścisłego zarachowania, środków trwałych i pozostałych środków trwałych, zbiorów bibliotecznych, eksponatów muzealnych i zapasów materiałów w magazynie;
- b) w drodze porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikację – wartości niematerialnych i prawnych, środków trwałych w użyczeniu oraz inwestycji rozpoczętych;
- c) w drodze uzgodnienia sald – środków pieniężnych na rachunkach bankowych, należności i zobowiązań publiczno-prawnych.

Inwentaryzację przeprowadzono zgodnie z wymogami art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz prawidłowo rozliczono w księgach rachunkowych, stosownie do wymogów art. 27 tej ustawy.

Inwentaryzacja – w drodze spisu z natury – środków pieniężnych w kasie KW PSP na 31 grudnia 2010 r., została jednak przeprowadzona niezgodnie z § 2 decyzji nr 254/2010 z dnia 21 października 2010 r. Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP w sprawie inwentaryzacji składników majątkowych KW PSP w Kielcach, gdyż pomimo podpisania protokołu przez wszystkich czterech członków zespołu spisowego, faktycznie spis ten przeprowadziły dwie osoby. W spisie z natury środków pieniężnych nie uczestniczyli wyznaczony na przewodniczącego zespołu spisowego Piotr Kucharski oraz Michał Pająk.

⁹ Dz. U. Nr 227, poz. 1505 ze zm.

¹⁰ Dz. U. Nr 27, poz. 134.

¹¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

6. Dane wykazane w rocznych sprawozdaniach Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-28 Programy z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej oraz w kwartalnych sprawozdaniach (za czwarty kwartał) Rb-N o stanie należności i Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń za 2009 r., były zgodne z zapisami zawartymi na odpowiednich kontach ewidencji księgowej KW PSP. Sprawozdania powyższe przekazano do Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z zachowaniem terminów określonych odpowiednio w załącznikach nr 42 i 43 do rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹² oraz załącznika nr 6 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹³.

7. KW PSP uczestniczyła, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 – 2013, w realizacji projektu *Usprawnienie systemu bezpieczeństwa komunikacyjnego w zakresie działań ratowniczych na drogach wojewódzkich w oparciu o sprzęt specjalistyczny Państwowej Straży Pożarnej* o łącznej wartości 2.417,1 tys. zł, z tego 1.450,3 tys. zł stanowiły środki europejskie (60%), natomiast 966,8 tys. zł (40,0%) środki budżetu państwa. W ramach realizacji ww. projektu został zakupiony, zgodnie z przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych, ciężki samochód ratownictwa technicznego na potrzeby KP PSP w Busku-Zdroju. Przedmiotowe zadanie zostało zrealizowane z zachowaniem terminu określonego w porozumieniu o jego dofinansowanie, podpisanym przez Pana Komendanta z marszałkiem województwa świętokrzyskiego.

Pan Komendant z dniem 15 października 2010 r. wprowadził konta do ewidencji środków europejskich, które nazwano kontem 138 *NBP RPO współfinansowanie krajowe* oraz kontem 227 *Rozliczenie wydatków budżetowych RPO*. Według załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁴, do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na rachunkach środków europejskich służy konto 138 *Rachunek budżetu środków europejskich*, a do ewidencji i rozliczeń z tytułu środków na wydatki budżetu środków europejskich konto 227 *Rozliczenie budżetu środków europejskich*. Niezgodnie z ww. załącznikiem do rozporządzenia, KW PSP na koncie 138 *NBP RPO*

¹² Dz. U. Nr 20, poz. 103.

¹³ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

¹⁴ Dz. U. Nr 128, poz. 861.

współfinansowanie krajowe zaksięgowała wpływ środków krajowych budżetu państwa na współfinansowanie w wysokości 967 tys. zł oraz ich przekazanie dostawcy samochodu ratownictwa technicznego. Natomiast na koncie 227 Rozliczenie wydatków budżetowych RPO zaewidencjonowała przekazanie środków europejskich w kwocie 1.450,3 tys. zł na rzecz dostawcy ww. samochodu.

8. KW PSP zrealizowała wnioski skierowane przez Delegaturę NIK w Kielcach po kontroli wykonania budżetu państwa w 2009 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- 1) ujmowanie w materiałach planistycznych do projektu ustawy budżetowej wszystkich źródeł dochodów;
- 2) przestrzeganie zasady wydatkowania środków budżetowych w granicach kwot określonych w planie finansowym;
- 3) wyeliminowanie przypadków zaciągania zobowiązań przekraczających plan finansowy;
- 4) przestrzeganie wewnętrznych uregulowań w sprawie zasad przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych KW PSP;
- 5) dostosowanie kont służących do ewidencji środków europejskich do wymogów załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa (...) oraz ewidencjonowanie operacji zgodnie z prawidłową treścią tych kont.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Komendanta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.